

Чи зобов'язаний замовник згідно з Постановою № 975 закуповувати охоронні послуги виключно відповідно до пункту 13 Особливостей: судове рішення

Стала практика Державної аудиторської служби України свідчить про те, що, якщо замовник, який підпадає під норми постанови Уряду № 975 від 21.11.2018 «Про затвердження категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах» (далі — Постанова № 975), то при закупівлі охоронних послуг він повинен укласти прямий договір про закупівлю на підставі абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України **від 12.10.2022 № 1178** (далі — Особливості). При цьому ДАСУ вважає порушенням, якщо в такому випадку замовник проводить відкриті торги з особливостями. Детальніше — у матеріалі [«Коли охоронні послуги закуповуємо без відкритих торгів: практика ДАСУ»](#). Якої ж думки суд, читайте у матеріалі.

Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 01.07.2024 у справі № 160/10531/24

Замовник/позивач опублікував оголошення № UA-2024-01-08-0005287-а про проведення відкритих торгів щодо послуг з охоронної сигналізації (охоронні послуги). Переможцем проведених відкритих торгів з особливостями визнано ТОВ «С», з яким було укладено договір № 2024/ПЦС/ТО.

Під час проведення моніторингу **Держаудитслужба/відповідач** встановила, що замовник за наслідком проведення відкритих торгів уклав договір про закупівлю № 2024/ПЦС/ТО з учасником, якого визнано переможцем торгів, ТОВ «С». У закупівлі брало участь два учасники — ТОВ «С» та Управління поліції охорони, однак замовник обрав не

орган поліції охорони, як це передбачено Постановою № 975. Частиною 2 Постанови № 975 встановлено, що в разі відповідності категоріям, затвердженим цією постановою, такі об'єкти охороняються органами поліції охорони на договірних засадах. Тобто замовник застосував відкриті торги з особливостями по предмету «Послуги з охоронної сигналізації» та уклав договір з учасником, якого визнано переможцем торгів, ТОВ «С» № 2024/ПЦС/ТО від 01.03.2024. З огляду на викладене, замовником неправомірно вибрано процедуру закупівлі відкриті торги з особливостями, чим не дотримано норми абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей. Виходячи з наведеного порушення, Держаудитслужба зобов'язує здійснити заходи щодо усунення виявлених порушень шляхом припинення зобов'язань за договором.

Замовник/позивач не згоден з висновком Держаудитслужби та звертається до суду. У позовній заяві зазначає, що «у замовника відсутнє документальне підтвердження того, що у даному випадку послуги можуть бути виконані тільки певним суб'єктом господарювання через відсутність конкуренції з технічних причин та ринок охоронних послуг є конкурентним». Застосування абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей є правом, а не обов'язком замовника.

Позиція суду: пунктом 2 Постанови № 975 встановлено, що у разі відповідності категоріям, затвердженим цією постановою, такі об'єкти охороняються органами поліції охорони на договірних засадах. Суд зазначає, що такий порядок містить вичерпний перелік об'єктів, які можуть охоронятися органами Національної поліції України, а не обов'язково мають ними охоронятися. На користь такого висновку свідчить примітка до вказаного нормативно-правового акта, якою зазначено, що об'єкти, що охороняються відомчими (спеціальними, спеціалізованими, воєнізованими) підрозділами охорони або військовими формуваннями, які створені та діють відповідно до законодавства, за рішенням керівництва органу, підприємства, установи, організації, у віданні яких перебувають такі об'єкти, можуть охоронятися (посилюватися) органами поліції охорони на договірних засадах (крім підприємств, установ, організацій, які перебувають у сфері управління Держрезерву). Зміст наведених положень свідчить про те, що положення постанови Кабінету Міністрів України № 975 передбачають можливість охорони визначених категорій об'єктів як поліцією охорони, так і відомчими (спеціальними, спеціалізованими, воєнізованими) підрозділами охорони або військовими формуваннями. Заборони на укладення органам місцевого самоврядування договорів на охорону приміщень з іншими суб'єктами охоронної діяльності норми постанови Кабінету Міністрів України № 975 не містять.

Вказане узгоджується з позицією Верховного Суду у постанові від 25.10.2022 у справі № 917/1321/21, у постанові від 17.11.2023 у справі № 520/4385/21.

Отже, жодним з наведених нормативно-правових актів не визначено обов'язку позивача у спірних правовідносинах користуватися виключно послугами органів Національної поліції України для охорони закладу освіти державної та комунальної форми власності.

Крім того, пунктом 2 Постанови № 975 встановлено, що в разі відповідності категоріям,

затвердженим цією постановою, такі об'єкти охороняються органами поліції охорони на договірних засадах; охорона бюджетних установ (організацій) здійснюється органами поліції охорони на договірних засадах у межах асигнувань, передбачених у державному бюджеті на утримання таких установ (організацій). Проте замовник не фінансується за рахунок державних коштів.

За наведених обставин є помилковим висновок відповідача про порушення позивачем вимог абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей. При цьому зобов'язання розірвати укладений договір чи припинити зобов'язання за договором є виключним заходом, обрання якого є можливим у разі, якщо виявлені порушення реально створюють загрозу корупційним діям і зловживанням.

При цьому судом мають враховуватися принцип співмірності наслідків такого реагування тим порушенням, які виявлені, та ризиків, які вони утворюють, а також дотримання справедливого балансу між інтересами суб'єктів господарювання і публічними інтересами. Усунення виявлених під час проведення моніторингу закупівлі недоліків у визначений в оскаржуваному висновку спосіб — розірвання договору — призведе до порушення прав та інтересів третьої особи ТОВ «С» та матиме негативні наслідки для репутації позивача, що є непропорційним у співвідношенні з виявленими недоліками.

З огляду на такі обставини суд вважає, що зобов'язання відповідачем позивача усунути порушення законодавства у сфері публічних закупівель шляхом припинення зобов'язань за договором № 2024/ПЦС/ТО у цьому разі є непропорційним.

На підставі викладеного, керуючись статтями 241-246, 255, 262, 295 КАСУ, суд ухвалив позовну заяву замовника до Держаудитслужби про визнання протиправним та скасування висновку про результати моніторингу процедури закупівлі задовольнити, визнати протиправним та скасувати висновок про результати моніторингу процедури закупівлі UA-2024-01-08-005287-а.

За нагоди скористайтеся зразками [протоколу щодо закупівлі за виключенням за підпунктом 5 пункту 13 Особливостей: відсутність конкуренції з технічних причин](#) та [обґрунтування підстави для здійснення закупівлі за підпунктом 5 пункту 13 Особливостей: відсутність конкуренції з технічних причин](#).

Щоб підготуватися та проаналізувати судову практику з різних питань публічних закупівель, на порталі «Радник» створена електронна книга [«Практика суду, що стосується публічних закупівель»](#). Такий електронний помічник потрібен кожному замовнику та учаснику, щоби знати та вміло захищати свої права та приймати лише правильні рішення:

Практика суду, що стосується публічних закупівель

👁 4953 3 Жовтня 2023

Враховуючи неоднозначні позиції контролюючих органів, замовникам доволі важко проводити закупівлі та виконувати норми чинного законодавства з публічних закупівель. Хтось готується захищати себе в судовому порядку, а для когось кращим варіантом є виконання рішення / висновку за результатами оскарження / моніторингу процедури закупівлі. Тож, щоб підготуватися та проаналізувати судову практику з різних питань публічних закупівель, створена електронна книга «Практика суду, що стосується публічних закупівель». Такий електронний помічник потрібен кожному замовнику та учаснику, щоби знати та вміло захищати свої права та приймати лише правильні рішення.

Зміст:

Загальне про відповідальність:

- [Адміністративна відповідальність у деталях. Судовий погляд](#)
- [Підсудність розгляду справ про адміністративні правопорушення передбачені ч. 1 ст. 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення](#)
- [Оскарження рішення Колегії до суду: нюанси та рекомендації](#)
- [Помилки замовників при оскарженні висновків ДАСУ](#)
- [Чи можна притягнути керівника замовника до відповідальності та що при цьому необхідно знати](#)
- [Чи наділена ДАСУ правом притягувати до відповідальності осіб, винних у допущених порушеннях? Рішення суду](#)